

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 626 22252, el. p. info@am.lt, https://am.lrv.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Pagal adresatų sąrašą

Nr.

I

Nr.

DĖL PATIKSLINTO NUTARIMO NR. 18 PAKEITIMO PROJEKTO

Aplinkos ministerija teikia išvadoms patikslintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. sausio 11 d. nutarimo Nr. 18 „Dėl Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimo taisyklių patvirtinimo“ (toliau – Licencijavimo taisyklės) pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas patikslintas įvertinus Teisingumo ministerijos ir Specialiųjų tyrimų tarnybos pastabas ir pasiūlymus, gautus jį pateikus išvadoms gauti 2023 m. rugpjūčio 1 d. (registracijos Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS) Nr. 23-7868(2)).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgus į gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimą reglamentuojančias Atliekų tvarkymo įstatymo aštuntojo⁸ skirsnio nuostatas ir Specialiųjų tyrimų tarnybos 2020 m. gruodžio 28 d. išvadoje dėl korupcijos rizikos analizės atliekų tvarkymo veiklos srityse¹ (toliau – STT išvada) pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

STT išvadoje konstatuota, kad licencijuotoms gamintojų ir importuotojų organizacijoms (toliau – organizacijos) privalu ne tik vykdyti Atliekų tvarkymo įstatymo 34²⁶ straipsnio 1 dalyje nustatytas gaminių ir pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo veiklos licencijavimo sąlygas, bet ir laikytis kitų Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnyje nustatytų reikalavimų, pvz., priimti visus pageidaujantiems į ją stoti ar su ja pasirašyti sutartį gamintojus ir (ar) importuotojus (Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 6 dalis), ne mažiau kaip 3 proc. gautų pajamų skirti visuomenės švietimui ir informavimui atliekų tvarkymo klausimais (Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 10 dalis), neveikti atliekų tvarkytojų ar su jais susijusių subjektų naudai ar interesams (Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 12 dalis). Tačiau teisės aktuose aiškiai nenustatyta, kas turėtų prižiūrėti ir kontroliuoti šių licencijuojamos veiklos sąlygoms nepriskirtų organizacijoms nustatytų pareigų vykdymą. Dalis kontrolės ir priežiūros klausimų gali būti išspręsti civilinės teisės priemonėmis, pvz., teikiant ieškinius dėl pažeistų teisių gynimo. Tačiau kai kurie klausimai gali būti susiję su viešuoju interesu, todėl turėtų būti aiškiai nustatyta, kuri valstybės įstaiga ko privalo imtis.

Vadovaujantis Atliekų tvarkymo įstatymo 34²⁸ straipsnio 1 dalies 3 punktu, paaiškėjus, kad organizacija nevykdo Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 2, 3, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14 dalyse nustatytų reikalavimų, organizacija įspėjama apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, tikslinamas Licencijavimo taisyklių 12 punktas, numatant, kad licencijuojamos veiklos priežiūrą vykdanči institucija privalo prižiūrėti, ar organizacijos laikosi Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 4, 10, 14 dalyse išvardytų organizacijoms taikomų reikalavimų; nustatiusi, kad organizacija nesilaiko šių reikalavimų – per 3 darbo dienas nuo šių aplinkybių nustatymo apie tai informuoti licencijas išduodančią instituciją, šių reikalavimų nesilaikymo atvejus skelbti savo interneto svetainėje.

¹ Prieiga per internetą: https://stt.lt/data/public/uploads/2021/01/kra_atlieku-tvarkymas-2020-12.pdf

Norint Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos suteikti laiko pasiruošti vykdyti Atliekų tvarkymo įstatymo 34²² straipsnio 4, 10, 14 dalyse išvardytų reikalavimų laikymosi priežiūrą, numatoma, kad tokią priežiūrą numatančios Nutarimo projekto nuostatos įsigalioja 2024 m. sausio 1 d.

Pasikeitus Atliekų tvarkymo įstatymo aštuntojo⁸ skirsnio „Gaminių ir (ar) pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijavimas“ straipsnių numeracijai, aktualioje Licencijavimo taisyklių redakcijoje pateiktos netikslios Atliekų tvarkymo įstatymo straipsnių nuorodos. Atsižvelgiant į tai, Nutarimo projektu keičiamos Licencijavimo taisyklės pateikiant tikslias aktualias Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatų nuorodas.

Licencijavimo taisyklėse ir patikslintame Nutarimo projekte numatyta, kad dokumentai gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijai gauti teikiami ir licencija išduodama, keičiama, atsisakoma ją išduoti, išpėjama apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, sustabdomas jos galiojimas, panaikinamas licencijos galiojimo sustabdymas, panaikinamas licencijos galiojimas naudojantis Vieninga gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinė sistema (toliau – GPAIS). Pažymėtina, kad minėtų dokumentų teikimas ir sprendimų, susijusių su gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijomis, priėmimas naudojantis GPAIS numatytas nuo 2018 m. sausio 24 d. įsigaliojusioje Atliekų tvarkymo įstatymo 35¹ straipsnio 1 dalyje.

GPAIS sukurta įgyvendinant 2014–2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos 5 prioriteto „Aplinkosauga, gamtos išteklių darnus naudojimas ir prisitaikymas prie klimato kaitos“ priemonės Nr. 05.2.1-APVA-V-010 „Atliekų tvarkymo sistemos valdymas“ lėšomis finansuojamą projektą „Vieningos gaminių, pakuočių ir atliekų apskaitos informacinės sistemos sukūrimas“ (toliau – GPAIS projektas). GPAIS – informacinė sistema, apimanti visos atliekų tvarkymo sistemos duomenis, todėl ja privalo naudotis visi atliekų tvarkymo sistemos dalyviai (išskyrus komunalinių atliekų turėtojus – gyventojus): alyvą, apmokestinamuosius gaminius, baterijas ir akumulatorius, elektros ir elektroninę įrangą, pakuotes Lietuvos rinkai tiekiantys gamintojai ir importuotojai, elektros ir elektroninę įrangą Lietuvos rinkai tiekiantys užsienio valstybės asmenys ir jų įgaliotieji atstovai, atsakingi už Atliekų tvarkymo įstatyme elektros ir elektroninės įrangos gamintojams ir importuotojams nustatytų pareigų vykdymą Lietuvos Respublikoje, atliekų tvarkytojai, atliekų darytojai, privalantys vykdyti atliekų susidarymo apskaitą, gamintojų ir importuotojų organizacijos, licencijas išduodanti institucija (Aplinkos apsaugos agentūra), aplinkos apsaugos valstybinę kontrolę vykduojantys pareigūnai ir t. t.

GPAIS projekto tikslas – sukurti ir įdiegti vieną, lanksčią, funkcionalią, technologiškai patogią vartotojams gaminių, pakuočių, atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos informacinę sistemą, kurioje kaupiami aktualūs ūkio subjektų ir jų vykdomos apskaitos duomenys ir kuri padėtų užtikrinti veiksmingą įmonėse vykdomos atliekų susidarymo ir tvarkymo apskaitos stebėseną, kontrolę ir tolimesnių atliekų tvarkymo sistemos vystymo veiksmų planavimą.

Duomenys GPAIS teikiami struktūrizuotose formose, automatiškai susisteminiami, atliekama kryžminė duomenų patikra ne tik su kitais valstybės registrais ir apskaitos sistemomis (pvz., Juridinių asmenų registru, Gyventojų registru, Adresų registru, Atliekų tvarkytojų valstybės registru, Aplinkosaugos leidimų informacinė sistema), bet ir su kitų atliekų tvarkymo sistemos dalyvių GPAIS suvestais duomenimis (pvz., ar atliekų tvarkytojo pildoma sutvarkyto atliekų kiekio reikšmė neviršija reikšmės, kuri gaunasi susumavus jo gautus iš įvairių atliekų turėtojų ar kitų atliekų tvarkytojų tokių atliekų kiekius).

GPAIS reikiamus dokumentus teikia ir gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją norinčios gauti gamintojų ir importuotojų organizacijos, gavusios licencijas šios organizacijos GPAIS pildo einamųjų metų veiklos planus, ataskaitiniam laikotarpiui pasibaigus – veiklos ataskaitas, kuriose dalį duomenų sistema pildo automatiškai, atsižvelgiant į tai, ką prieš tai organizacija buvo užpildžiusi einamųjų metų veiklos plane, kokias įmones nurodė savo narių ir pavedimo davėjų sąrašė, kokius tiekėjų Lietuvos rinkai gaminių ar pakuočių kiekius šios įmonės užpildė GPAIS vykdydamos apskaitą, kokius šių organizacijų užsakymu sutvarkytus atliekų kiekius nurodė atliekų tvarkytojai, kurie GPAIS nurodyti kaip sudarę sutartis su šiomis organizacijomis.

Norint pasiekti minėtų GPAIS projekto tikslų, būtina, kad ūkio subjektai, kurie privalo atsiskaityti pagal atliekų tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus, jungtųsi prie GPAIS ir nurodytų aktualius duomenis. Vertinant tai ir įgyvendinant nuo 2018 m. sausio 24 d. įsigaliojusias Atliekų tvarkymo įstatymo nuostatas bei atsižvelgus į tuo metu galiojusias Licencijavimo pagrindų aprašo² nuostatas, pakeistos Licencijavimo taisyklės numatant, kad visi veiksmai / sprendimai susiję su gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijomis atliekami naudojantis GPAIS, licencijas išduodanti institucija Licencijų informacinei sistemai (toliau – LIS) pateikia informaciją apie licencijos išdavimą, jos duomenų tikslinimą, įspėjimą apie galimą licencijos galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymą, galiojimo sustabdymo panaikinimą, galiojimo panaikinimą. Todėl patikslintame Nutarimo projekte nenumatyta, kad gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licenciją norintys gauti ūkio subjektai gali kitais būdais (ne tik per GPAIS) pateikti ir gauti reikiamus dokumentus, informaciją. Palikus galimybę ūkio subjektams dalį dokumentų teikti nesinaudojant GPAIS, pvz., popierine forma, per Paslaugų įstatyme nurodytą kontaktinį centrą, nebus užtikrintas sklandus ir efektyvus ūkio subjektų pateiktų duomenų susistemimas ir kryžminė patikra, būtų didinama našta patiems ūkio subjektams, nes jie turėtų pildyti ir (ar) rinkti duomenis, kuriuos dabar automatiškai pildo GPAIS.

Kadangi licencijos išduodamos per GPAIS sistemoje nurodant duomenis, kokios rūšies licencija ir kokiam subjektui išduota, bet neišduodama popierinė licencija (dublikatas), neaktualus Civilinio kodekso 2.78 straipsnyje minimas licencijų registravimas atitinkamame licencijų registravimo žurnale ir pakartotinis licencijos išdavimas, licencijos turėtoji pametus anksčiau išduotą popierinę licenciją.

Atsižvelgiant į tai, kad Atliekų tvarkymo įstatymo 34²³ straipsnio 2 dalimi įgaliojimai paskirti gaminių ar pakuočių atliekų tvarkymo organizavimo licencijas išduodančią ir licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančią institucijas suteikti aplinkos ministrui, Licencijavimo taisyklėse ir patikslintame Nutarimo projekte nerašomos konkrečios institucijos, atliekančios minėtų licencijas išduodančios ir licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančios institucijos funkcijas. Aplinkos ministro 2013 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. D1-276 „Dėl įgaliojimų suteikimo Aplinkos apsaugos agentūrai ir Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos“ licencijas išduodančios institucijos funkcijas įgaliota vykdyti Aplinkos apsaugos agentūra, licencijuojamos veiklos priežiūrą atliekančios institucijos funkcijas – Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos.

Priėmus Nutarimo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma.

Nutarimo projektas neprieštaruoja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektu neperkeliami ir neįgyvendinami Europos Sąjungos teisės aktai.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai pagal Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. 617 „Dėl Informacijos apie techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras teikimo taisyklių patvirtinimo“.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu, Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektui įtraukti į teisės sistemą, keisti ar priimti kitų teisės aktų nereikės.

Nutarimo projekte nėra naujų sąvokų.

Konsultacijų su visuomene nebuvo ir jos neplanuojamos.

Nutarimo projekte neregamentuojamas asmens duomenų naudojimas.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, Nutarimo projekto antikorupcinis vertinimas neatliekamas.

Nutarimo projektas skelbiamas TAIS.

² Patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 937 „Dėl Licencijavimo pagrindų aprašo ir Licencijų informacinės sistemos nuostatų patvirtinimo“.

Išvadą dėl Nutarimo projekto prašome pateikti per 10 darbo dienų nuo jo paskelbimo TAIS. Per nurodytą terminą negavę pastabų ir pasiūlymų, laikysime, kad Nutarimo projektui pritariate.

Nutarimo projektą parengė Aplinkos ministerijos Atliekų politikos grupės (vadovė – Vilma Slavinskienė, tel. 8 698 75 027) vyresnioji patarėja Neringa Paškauskaitė (tel. 8 696 63 217, el. p. neringa.paskauskaite@am.lt) ir vyresnioji patarėja Saulė Deveikytė (mob. 8 616 43 435, el. p. saule.deveikyte@am.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 6 lapai.
2. Antikorupcinio vertinimo pažyma, 7 lapai.

Aplinkos viceministrė

Raminta Radavičienė

ADRESATŲ SĄRAŠAS

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai
Teisingumo ministerijai
Specialiųjų tyrimų tarnybai
Aplinkos apsaugos agentūrai
Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos
Lietuvos savivaldybių asociacijai
Lietuvos pramonininkų konfederacijai
Lietuvos verslo konfederacijai
Lietuvos prekybos įmonių asociacijai
Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai
Aplinkosaugos koalicijai
VšĮ „Žiedinė ekonomika“
Gamintojų ir importuotojų asociacijai „Gamtos ateitis“
VšĮ „Žaliasis taškas“
Asociacijai „EEPA“
VšĮ „Elektronikos gamintojų ir importuotojų organizacija“
Autogamintojų ir importuotojų asociacijai
Gamintojų ir importuotojų asociacijai
VšĮ „Padangų importuotojų organizacija“
VšĮ „PATS LT“